

JAN HALADA

BARBORA OSVALDOVÁ (EDS.)

SLOVNÍK ŽURNALISTIKY

VÝKLAD POJMŮ A TEORIE OBORU

Slovník žurnalistiky

Výklad pojmů a teorie oboru

Jan Halada, Barbora Osvaldová (eds.)

Recenzovali: doc. PhDr. Zora Hudíková, Ph.D.
PhDr. Petr Orság, Ph.D.

Vydala Univerzita Karlova,
Nakladatelství Karolinum
www.karolinum.cz
Redakce Josef Táborský
Grafická úprava Jan Šerých
Sazba DTP Nakladatelství Karolinum
První vydání

© Univerzita Karlova, 2017

© Jana Čeňková, Nora Dolanská, Pavel Dolanský, Kateřina Gillárová,
Jan Halada, Pavel Kasík, Jiří Kraus, Alena Lábová, Martin Lokšík,
Josef Maršík, Václav Moravec, Alice Němcová Tejkalová,
Barbora Osvaldová, Jaroslav Slanec, Milan Šmíd, Martin Štoll,
Ludmila Trunečková, 2017

Fotografie byly použity s laskavým svolením jejich majitelů.

Tato monografie vznikla v rámci podpory fakultních
monografií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

ISBN 978-80-246-3752-5

ISBN 978-80-246-3769-3 (online : pdf)

Univerzita Karlova
Nakladatelství Karolinum 2017

www.karolinum.cz
ebooks@karolinum.cz

7	PŘEDMLUVA
9	EDIČNÍ POZNÁMKA
11	ABECEDNÍ SEZNAM AUTORŮ PODLE ŠIFER
11	SEZNAM OBECNÝCH ZKRATEK
12	SEZNAM HESEL
24	SLOVNÍK ŽURNALISTIKY
284	PŘÍLOHY
296	SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY

Když jsme dávali dohromady první verzi tohoto *Slovníku žurnalistiky*, věděli jsme, že oblast médií se bude vyvíjet rychle a že bude komplikované zachytit její určitou podobu v čase. Nečekali jsme ovšem, že rozvoj bude tak překotný. Skoro nepřetržitě dochází k posunům v obzavích a stejně tak se objevují nové termíny. Ale jak už jsme napsali v předmluvách k obdobným vydáním takovýchto kompendií, pojem žurnalistika je odvozen od původně latinského slova *diurnus*, tj. denní, a později z latiny do mnoha evropských jazyků převzatého slova *jour*, *journal*, tedy den, deník. Toto spojení naznačuje, že žurnalistika je vázána na den, a v některých případech dokonce na hodinu, v které se něco děje, co by měli recipienti vědět, aby byli informováni a mohli si také utvořit vlastní názor. Málokdo si v současné době vystačí s tím, že čeká na informace do dalšího dne, kdy mu je psané noviny přinesou. A tak tedy neustále dochází nejen k proměně nosičů informací, ale často také k proměně terminologie. Snadnější bylo popsat věci uzavřené, dané historií, než ty, které se mění takřka před našima očima.

Předkládaná publikace je zaměřena výslovně tak, aby výklad jednotlivých pojmů byl srozumitelný co nejširšímu, tedy i laickému okruhu čtenářů. Česká žurnalistika byla ve svém vývoji poznamenána určitou literárností a některé starší pojmy tento vliv prozrazují. Toto tradičionalistické pojetí se s novým stoletím začalo měnit, a tak má mnoho termínů v současnosti jiný obsah než kdysi. Přesto máme za to, že pro celkový dojem je třeba uvést i pojmy, které buď nesou svůj minulý význam, nebo slouží k pochopení obsahů nových.

Proto se pro snadnější orientaci autoři snažili hesla obohatit o zajímavé příklady z praxe, citáty nebo obrazový doprovod, což po našem soudu dává textu ještě další rozměr.

Stejně tak tento slovník obsahuje podrobnější hesla z kulturní žurnalistiky a publicistiky, sledovali jsme i vývoj u některých pojmů. S digitalizací a internetizací médií přibyla také řada hesel z této oblasti. Je logické, že tím se změnil okruh spolupracovníků, což je patrné v seznamu zkratk.

Jako editoři se domníváme, že pro pochopení stavu médií je vhodné upozornit i na některé oficiální dokumenty, jako je *Listina základních práv a svobod* nebo *Etický kodex novináře*, zařazené do příloh.

Je pochopitelné, že výběr termínů není zdaleka vyčerpávající a nemůže být konečný. Některé pojmy mají odlišný obsah, jiné teprve vznikají a hledají své vysvětlení a opodstatnění. Pro definování to znamená

úskalí, na druhé straně lze ale doložit, že žurnalistika neustrnula. Je to organismus živý, reagující na společenské i technické změny.

Editoři i autoři hesel jsou si vědomi, že se jedná o vývoj, který se nezastaví, pokud bude dostatek příjemců sdělení a pokud bude dostatek těch, kteří tato sdělení budou schopni poskytovat.

- Barbora Osvaldová

Multimediální koncepce *Slovníku žurnalistiky* je výsledkem práce sedmnácti autorů, kteří působí na katedrách Institutu komunikačních studií a žurnalistiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Nejedná se o první takovýto slovník tohoto institutu a jeho pracovišť. Předchozí tři vydání obdobných žurnalistických slovníků (nakladatelství LIBRI v Praze 1999, 2002 a 2007, a to zásluhou PhDr. Františka Honzáka a PhDr. Marie Honzákové) měla velký úspěch a byla vždy doplňována i aktualizována. V tom posledním vydání vyšla také slovníková hesla z oblasti marketingu a public relations, která pak měla již podobu samostatné publikace s názvem *Marketingová komunikace a public relations. Výklad pojmů a teorie oboru* (editor Jan Halada), kterou vydala Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum v roce 2015, do tisk 2016.

Tento nový, v podstatě přepracovaný, rozšířený a doplněný *Slovník žurnalistiky* navazuje na předchozí zpracování v koncepci propojenosti jednotlivých hesel za pomoci odkazů k heslům v celém slovníku. Zásadní změny spočívají v upřesnění jednotlivých hesel, jejich doplnění, ale především v jejich inovaci, zachycení hektického vývoje v mediální sféře od posledního vydání, v přiblížení digitálního světa médií, sociálních sítí a vůbec všeho nového, co se objevilo v komunikační teorii a praxi. S rozšířením autorského kolektivu souvisí i nová struktura hesel, protože snahou autorů bylo doplnit u každého hesla literaturu (především domácí provenience). Podobně byl rozšířen a doplněn souhrnný seznam doporučené literatury.

Samotná hesla – je jich cca 850 a k tomu velké množství přímých odkazů – jsou řazena abecedně a v případě dvouslovných pojmů zásadně podle substantiva, tedy např. agentura tisková, nikoliv opačně, tj. tisková agentura, a tak na příslušném místě nalezneme čtenář vždy křížový odkaz. Celá řada hesel zároveň ve svém závěru odkazuje na příbuzné pojmy či společnou mediální problematiku.

U etymologie pojmů uvádíme v případě latinských sloves formu v 1. osobě jednotného čísla, jak je obvyklé u většiny jazykových slovníků (např. *audio*), zatímco český pojem je zásadně ve tvaru infinitivu (např. slyšet). V hranatých závorkách uvádíme v případě potřeby výslovnost, v kulatých závorkách za nimi je pak uveden původ cizího slova a jeho český ekvivalent.

Oproti předchozím vydáním doplňujeme náš slovník o heslář, a to pro lepší orientaci hned při jeho otevření. U mnoha hesel je také věcná,

slovníková část doplněna částí popularizační, která nabízí pohled do historie pojmu nebo rozvíjí či jinak doplňuje vesměs strohé encyklopedické podání. Spolu s ilustračním doprovodem se tak autoři snažili nabídnout uživatelům rozšířený a třeba i trochu odlehčený pohled na tuto problematiku. Příloha potom doplňuje *Slovník žurnalistiky* významnými dokumenty – malá část z nich je ovšem i součástí textu hesel –, které mají přímou souvislost s žurnalistikou a celou mediální oblastí. Na závěr je připojen obsáhlý seznam doporučené literatury, který tuto teoretickou část dílčím způsobem doplňuje.

Naproti tomu jsme pokládali za nadbytečné zařazovat hesla týkající se přístrojů, které se v žurnalistické a mediální oblasti běžně používají, např. počítač, kamera, fotoaparát, diktafon a podobně, ale i pojmy dnes už doslova historické, jako např. horká sazba, kartáčový obtah, linotyp či metér apod., protože výklad o jejich technickém fungování do takto pojatého slovníku nepatří. V tomto smyslu je *Slovník žurnalistiky* práv svému podtitulu – *Výklad pojmů a teorie oboru*.

Autoři spolu s redakcí nakladatelství věří, že *Slovník žurnalistiky*, stejně tak jako jeho předchozí vydání, poslouží všem uživatelům nejen v podobě praktického slovníku, jenž se stane vyhledávanou a spolehlivou příručkou, ale i teoretickým výkladem základního sumáře pojmů z oblasti teorie jak médií, tak i jejich komunikačního významu.

– Jan Halada

ABECEDNÍ SEZNAM AUTORŮ**PODLE ŠIFER**

- (al) – PhDr. Alena Lábová, Ph.D.
(ant) – PhDr. Alice Němcová Tejkalová,
Ph.D.
(bo) – doc. PhDr. Barbora Osvaldová
(jč) – PhDr. Jana Čeňková, Ph.D.
(jh) – doc. PhDr. Jan Halada, CSc.
(jk) – prof. PhDr. Jiří Kraus, DrSc.
(jm) – PhDr. Josef Maršík, CSc.
(js) – Mgr. Jaroslav Slanec
(kg) – PhDr. Kateřina Gillárová
(lt) – PhDr. Ludmila Trunečková, Ph.D.
(ml) – PhDr. Martin Lokšík
(mš) – PhDr. Milan Šmíd
(mšt) – prof. MgA. Martin Štoll, Ph.D.
(nd) – PhDr. Nora Dolanská
(pd) – † PhDr. Pavel Dolanský
(pk) – Mgr. Pavel Kasík
(vm) – PhDr. Václav Moravec, Ph.D.

SEZNAM OBECNÝCH ZKRATEK

- aj. – a jiné
angl. – anglický, anglicky, angličtina
apod. – a podobně
arab. – arabský, arabsky, arabština
atd. – a tak dále
atp. – a tak podobně
č. – číslo
franc. – francouzský, francouzsky,
francouzština
ital. – italský, italsky, italština
lat. – latinský, latinsky, latina
mn. č. – množné číslo
např. – například
něm. – německý, německy, němčina
popř. – popřípadě
resp. – respektive
rus. – ruský, rusky, ruština
řec. – řecký, řecky, řečtina
špan. – španělský, španělsky,
španělština
tzv. – takzvaný
→ – šipka odkazující na jiné heslo

AA

abonent
abonent agenturní
aféra
aforismus
agentura
agentura fotografická
agentura literární
agentura tisková, též zpravodajská
agentura zpravodajská viz agentura tisková
agenturní abonent viz abonent agenturní
agenturní bulletin viz bulletin agenturní
agenturní fotografie viz fotografie agenturní
agenturní servis viz servis agenturní
agenturní zpráva viz zpráva novinová, rozhlasová, televizní
agenturní zpravodajství viz zpravodajství
akcidence, též akcidence, akcidenční tiskoviny
akreditace
Aktualita viz Československý zvukový filmový týdeník
aktualita
aktualita fotografická
aktualizace, též update
aktuálnost
akvizice - viz výroba televizní/rozhlasová
allonym viz pseudonym
almanach
anagram viz pseudonym
analogové záznamové videoformáty
anonym viz pseudonym
anketa
anonce
anonym
anotace
antologie

APS

argot
arch autorský (AA)
arch tiskový
arch vydavatelský (VA), též nakladatelský
archiv
archová montáž viz montáž
art-direktor
audiovizuální
audiovizuální jazyk
audiovizuální kompozice viz kompozice audiovizuální
autobiografie
autograf
autoportrét
autor
autorizace
autorská šifra, značka viz autor
autorské právo viz právo autorské
autorský arch viz arch autorský
autorský honorář viz honorář
autotypie
autotypie duplexová viz duplex
avantgarda
avízo

background
balíček - viz výroba televizní/rozhlasová
barnumská reklama viz reklama barnumská
Bernská úmluva viz copyright, právo autorské
beseda rozhlasová/televizní
bestseller, též bestseler
BETACAM SP viz analogové záznamové videoformáty
bibliografie
bienále
bilaterál
biografie
blesk, blesková zpráva viz fleš
blížkost zprávy

- blog**, dříve též **weblog**
blogování, **bloging**
blu-ray
briefing
browser viz **prohlížeč**
brožura
bulletin agenturní
bulvár
bulvární
- causerie**
CCD čip
CD
CD-ROM
celoplošná rozhlasová stanice
cenzura
cicero, zkratka **cic**, **c**
citát, **citace**
CMYK viz **tiskový režim CMYK**
comics viz **komiks**
copyright
corrigenda viz **errata**
cromalin viz **nátisk**
cross promotion
crowdfunding
crowdsourcing
cyklus rozhlasový
cyklus televizní
- časopis**
čelo agenturní zprávy viz **lead**
Česká tisková kancelář/ČTK
Československý zvukový filmový týdeník Aktualita
četba/čtenář
četba rozhlasová
článek
čtenář, **čtenáři** viz **četba**, **čtenář**,
komunikace, **linka čtenářská**,
médium, **oddělení dopisové**
čtenářská linka viz **linka čtenářská**
čtenářské dopisy viz **oddělení dopisové**
- čtenost** viz **četba**, **čtenář**
ČTK viz **Česká tisková kancelář**
čtverčík
čtvrtá moc viz **sedmá velmoc**
čtvrtletník viz **tisk periodický**
- DAB**
dabing
databanka viz **databáze**
databáze, též **databanka**
datová žurnalistika viz **žurnalistika**
datová
deadline viz **uzávěrka**
debata
deleatur
dementi
denička
deník
deníky zdarma
depeše
diakritická znaménka viz **znaménka diakritická**
dialekt, též **nářečí**
dialog
Didotův měrný systém
digest
digital divide
digitalizace médií
digitální fotografie viz **fotografie**
digitální
digitální multiplex
digitální vysílání rozhlasové
digitální vysílání televizní
digitální záznamové videoformáty
DILIA
diskurz
diskuse
dispečink rozhlasový
distribuce, **distributor**
distribuce rozhlasového a televizního signálu viz **program**, **televize**,
vysílání kabelové
- DNG**
DNPS, **DNP**

- dokument
dokumentace
domicil
dopis otevřený
dopisovatel viz korespondent
dopisy čtenářů, dopisové oddělení
viz oddělení dopisové
dotisk
dpi
dramaturg
DRM
dřík
DSNG
DTP
duktus
duplex, též duplexová autotypie
DVB-C
DVB-H
DVB-S
DVB-T
DVB-T2
DVD
- edice
editor
editor obrazový
editorial viz úvodník
elektronická podoba periodik
elektronická pošta viz e-mail
elév
e-mail
embargo
embedded journalism
embedding
ENG
entertainizace
entrefilet
EPG
epigram
errata, též corrigenda
esej
etika novinářská
exkluzivita
ex libris
- expedice
explicit viz kolofón
expoze
expoze
fabule
Facebook
faksimile
fakt, faktum
fáma
feature
feature fotografie
fejton
fiction viz fakt
filiálka
filiální redakce viz redakce
filmové zpravodajství viz zpravo-
dajství filmové
fleš
font
formát
formát rozhlasový
formát televizní HdT v HDTV
formát televizní
foto CD viz photo CD
fotografická agentura viz agentura
fotografická
fotografická aktualita viz aktualita
fotografická
fotografická kompozice viz kompo-
zice fotografická
fotografický portrét viz portrét fo-
tografický
fotografie
fotografie agenturní
fotografie digitální
fotografie dokumentární viz aktua-
lita fotografická, fotoreportáž
fotografie sportovní
fotografie titulní
fotografie žurnalistická
fotogravura viz techniky tiskové
fotomontáž
fotopool viz pool

- fotoreportáž** viz **reportáž** **fotografická**
fotoreportér
fotožurnalistika
fráze
frontispis, též **protititl**
fulltext
funkce žurnalistiky
- ghostwriter** viz **autor**
glosa
gonzo žurnalistika
grafická úprava tiskovin viz **úprava tiskovin** **grafická**
grafický úpravce viz **úpravce** **grafický**
grafik
grafik počítačový
grafika
- HbbTV**
HDTV
headline, též **upoutávka**
hexachrom
hlasatel
hlavička
hlubotisk viz **techniky tiskové**
hoax
holdback
hologram
homepage viz **www-stránka**
honorář, též **autorský honorář**
horká sazba viz **sazba**
hypertext
hypertextový odkaz
- chat**
- I-vysílání**
ilustrace
imprimatur
index viz **rejstřík**
infografika viz **grafika**, **servis agenturní**
- informace**
informace obrazová (oíčko)
informační zdroj viz **zdroj**
infotainment
iniciála
INTERGRAM
internet
internetová periodika viz **žurnalistika**
interpunkční znaménka viz **znaménka interpunkční**
interview
investigativní žurnalistika viz **žurnalistika investigativní**
inzerát
inzerce
IRC viz **chat**
iReport
ISBD viz **ISBN**
ISBN
ISDS viz **ISSN**
ISMN
ISSN
- jazyk**
jazyk médií
jazyková korektura viz **korektura**
jazyková norma a kodifikace viz **norma a kodifikace jazyková**
jazyková úprava textu viz **redigování**
jazykové zákonodárství
jazykovědná stylistika viz **stylistika**
jazykovědná
jednička
jednolisty
jednosloupek
jednotka osvitová viz **osvit, osvitová jednotka**
juvenilie
- kabelové vysílání** viz **vysílání kabelové**

- kachna novinářská
kamelot
kancelář tisková viz agentura
tisková
kapesní vydání viz vydání
kapitálek
kapitálka
karikatura
karton
katalog
klauzule svědomí
klíčotypie viz techniky tiskové
klíčová slova viz slova klíčová
klíčování
klip
kliše
kniha
knihtisk viz techniky tiskové
knižní vazba viz vazba
kodex novináře viz etika novinářská
koedice viz koprodukce, vydání
kolofon, též explicit, rubrum
kolportáž
komentář
komiks
kompilace
kompozice
kompozice audiovizuální
kompozice fotografická
komunikace
komuniké
koncese viz koncesionář
koncesionář rozhlasový a televizní
konference tisková
konvergence
koprodukce
koprodukce viz také výroba televizní/rozhlasová
korektura, korekce, korektor
korespondent, též dopisovatel
kreslený vtip viz vtip kreslený
kritika literární a publicistická
kryptonym viz pseudonym
- kulér
kurziva
- lámání
laminování viz vazba knižní
layout
lead, též čelo
legenda
lektor
leták
letter of intent
libreto
libri prohibiti
licence
lifestylový magazín
lingvostylistika viz stylistika
jazykovědná
linka čtenářská (posluchačská)
linotyp viz sazba
list
list titulní viz strana titulní
litera
literární agentura viz agentura
literární
literární scénář viz scénář literární
literatura faktu viz fakt
liteřina, též písmovina, písmenkový
kov
litografie viz techniky tiskové
logo
logotyp
lokálka
lpi, též LPI
- magazín
majuskule viz verzálka
maketa
makulatura
manuskript viz rukopis
manžeta viz perex
marginálie
marginální
marže viz rabat
masmédiá viz média

- matice** viz analogové záznamové
 videoformáty
medailon
média, masová média, masmédia
média a public relations
mediální rady viz rady mediální
mediální stereotypizace viz stereo-
 typizace mediální
mediální stereotypy viz stereo-
 typizace mediální
médium
memorandum
merkantil
měsíčník
mezera
mezinárodní standardní číslování
 hudební viz ISMN
mezinárodní standardní číslování
 knih viz ISBN
mezinárodní standardní číslování
 seriálových, tj. periodických
 publikací viz ISSN
mezititulek
mikroport
minuskule, též minuska
mluvčí
moaré
mobilní žurnalistika MOJO viz
 žurnalistika mobilní MOJO
moderátor
momentka
monitor
monitorování
montáž
moto, též motto
multilaterál
multimédia
multitasking
mutace
- nadtitulek** viz titulek
náhled
náklad
nakladatel viz nakladatelství
nakladatelství
námět, též syžet
nářečí viz dialekt
na spadání
nátisk
nauka o jazykovém stylu viz stylis-
 tika jazykovědná
nekrolog
neperiodický tisk viz tisk neperio-
 dický
New journalism viz nový žurnalis-
 mus
newsroom
NLE
non-fiction viz fakt
norma
norma a kodifikace jazyková
noticka
nová média
nové vydání viz vydání
novinář
novinářská etika viz etika novi-
 nářská
novinářská kachna viz kachna
 novinářská
novinářská senzace viz senzace
novinářské ceny
noviny
nový žurnalismus
NVOD viz video-on-demand
- obálka**
občanská žurnalistika viz
 žurnalistika občanská
občasník
obrazec sazební viz zrcadlo
obsah
obtah
odběratel viz abonent
oddělení dopisové
odpověď
odstavec
odsuvník viz znaménka inter-
 punkční

- off the record**
offset viz **techniky tiskové**
ohlasy čtenářské, divácké, posluchačské viz **oddělení dopisové**
ochrana soukromí
ochrana zdroje a obsahu informací
okruh vysílací
okruhy programové
on-line journalism viz **žurnalistika**
on-line přenos, též stream
on-line rozhovor
opční právo viz **vydání**
oprava
oprávnění k vydání viz **vydání**
ořez
ořezové značky viz **značky ořezové a pasovací**
OSA
osvit, osvitová jednotka
otázky základní
otevřený dopis viz **dopis otevřený**
otevřený zdroj viz **zdroj otevřený**
otvírák, též otvírací materiál
- paginace**
pamflet
paparazzo
paperback
papír
parafráze
participativní žurnalistika viz **žurnalistika participativní**
pasáž
pasovací značky viz **značky ořezové a pasovací**
pásmo rozhlasové
patitul viz **titul**
PDF (Portable Document Format)
peoplometer
perex, slangově manžeta
periodický tisk viz **tisk periodický**
periodika viz **tisk periodický**
pérovka viz **předloha pro reprodukci**
- photo CD**
pirátské vydání viz **vydání**
písmo tiskové
písmovina viz **liteřina**
pixel
plagiát
playback
počítačová sazba viz **sazba**
podcast
podcasting
podčárník
podpis viz **autograf, signatura**
podtitulky, též titulky dialogové
podval
pointa
poledník
polemika
politainment
polygrafie
pomluva viz **ochrana soukromí**
pool
popisek
portál
portrét
portrét reportážní
pořad rozhlasový
pořad televizní
pořad vzdělávací
pořadová sazba viz **sazba pořadová**
postscript
postsynchron, též dodatečné ozvučení
povinné údaje viz **tiráž**
povinný výtisk viz **výtisk povinný**
poznámka
poznámka pod čarou
pramen viz **zdroj**
právo autorské
právo na informace viz **svoboda tisku, zákon tiskový**
právo na reprodukci viz **copyright**
pre-press
prime time
producent

- product placement
profil
program
programování televizní/rozhlasové
programové okruhy viz okruhy programové
programový okruh rozhlasový viz stanice rozhlasová
prohlížeč, též browser
projekce
proklad
propagace
prostrkání viz mezera
protititul viz frontispis
přebal
předloha pro reprodukci
předplatitel viz abonent
předplatné viz subskripce
předsádky
přenos přímý televizní/rozhlasový
příloha
pseudonym
publicista
publicistika
publicistika filmová
publicistika rozhlasová
publicistika televizní
publikace
půlčetverčík viz čtverčík, mezera
PVR
- rabat, též marže
rada redakční
rady mediální
raník viz deník
rastr tiskový
rating
reach
real audio/video
reality show
recenze
recenzní výtisk viz výtisk recenzní
recipient
redakce
- redakční rada viz rada redakční
redaktor
redigování
reedice
referát
regionální rozhlas viz rozhlas regionální
regionální studio televizní viz televize regionální
regionální tisk viz tisk regionální
regionální zpravodajství viz zpravodajství
rejstřík, též index
reklama
reklama barnumská
relace
remitenda
reportáž
reportáž fotografická
reportáž rozhlasová
reportáž televizní
reportážní portrét viz portrét reportážní
reportér
reprint
reprodukce
režerše
rétorika
retuš
revue
režijní scénář viz scénář technický
režim barevný
režisér
ročanka
ročník
rodina písmová viz písmo tiskové
rotačka
rozhlas, též rádio
rozhlas regionální
rozhlasová beseda viz beseda rozhlasová
rozhlasová četba viz četba rozhlasová

- rozhlasová stanice viz stanice rozhlasová
rozhlasová zpráva viz zpráva rozhlasová
rozhlasové pásmo viz pásmo rozhlasové
rozhlasový cyklus viz cyklus rozhlasový
rozhlasový dispečink viz dispečink rozhlasový
rozhlasový pořad viz pořad rozhlasový
rozhovor viz interview
rozmetání sazby viz sazba
RSS
rubrika
rubrum viz kolofon
rukopis, zastarale též manuskript
- řádek, též řádka
řeka viz mezera
řez písma viz písmo tiskové
řez zlatý
- samizdat
sazárna viz DTP
sazba
sazba pořadová
sazeč viz sazba
scénář
scénář bodový
scénář literární
scénář technický, též režijní
sdělení dodatečné
sedmá velmoc
selfie viz autoportrét
self-publishing i selfpublishing
senzace
separát
seriál
servis
servis agenturní
set-top box
share
- signální výtisk viz výtisk signální
signatura
signet viz značka nakladatelská
sirotek, též parchant
sitcom
sítotisk viz techniky tiskové
skandály viz bulvár, senzace
skener
skica
skládačka
skript
skriptka viz skript
skrytá kamera/skrytý mikrofon/
mobilní telefon apod.
slang
slítek
slogan
sloupce
sloupcová korektura viz korektura
sloupek
slova klíčová
SNG
soap opera
sociální síť
sólokapr
soudnička
soutisk viz rastr tiskový, tisk,
značka ořezová a pasovací
spam
spin doctor
sponzorování v médiích
sportovní fotografie viz fotografie
sportovní
spot
stand up
stanice rozhlasová
stanice televizní
stavba zprávy viz kompozice
stenograf
stenotypistka
stopáž
stereotypizace mediální
stopáž
storno